A. LAURENTIUS

Doctrina de Oratione.

Hafniæ 1581.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

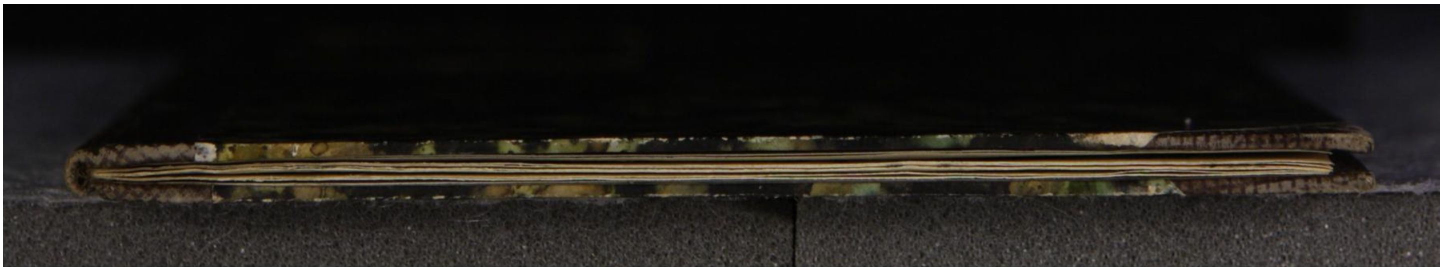

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

4. – 89.

LN 1042
M

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

ASSERTIONES
COMPLECTENTES DOCTRINAM De ORATIONE

In Diſputationem
ab
ANDREA LAVRENTIO
ad diem 26. Aprilis,
propoſitæ,
reſpondente
ABDIA ANDREAE COAGIO.

864

HAFNIAE
Impreſsit Andreas Gutterwitz.
Anno 1581.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

ASSERTIONES
DE ORATIONE
SEV VERA DEVM
inuocandi ratione.

I.

IN doctrina de Oratione quinq; conſiderare vtile fuerit; quid nimirum ſit, quæ eius ſpecies, quæ cauſæ, quæ efficacia, quæ deniq; cum vera ſententia pugnent. de quibus ſigillatim & ordine dicemus.

II.

1. ORATIO vera, quæ Latinis ab ore, Græcis verò à voto dicitur, eſt hominis, cum DEO ex ſpiritu fidei in viua fiducia Mediatoris Chriſti colloquium: vel aliquid petentis, vel ei pro acceptis beneficÿs gratias agentis.

III.

Etſi verò id colloquÿ genus ſola mente, atq; cordis gemitu, vt Exod: 14. fieri poßit: tamen qui voce atq; conceptis verbis orandum negant, minimè audiendi ſunt.

IIII.

Pſal: enim 54. ſcribitur: Auribus percipe verba oris mei. Et Chriſtus Lucæ cap: 11. præſcribens nobis certam precandi formulam, inquit: Cùm precamini, dicite, Pater noſter &c.

V.

Adde quod recitandis precibus excitentur in animis noſtris pÿ motus, glorificetur Deus & corpore & ſpiritu no-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

ſtro, 1. Cor. 6. & confeſſio quædam ſegregans nos ab impijs & profanis hominibus edatur.

VI.

2. Orationis SPECIES ſunt duæ, PETITIO nimirum, quo pertinent δέησις, προσευχὴ & ἔντευξις, atq; GRATIARVM ACTIO ſeu εὐχαριστία. Paulus ad Phil: 4. 1. ad Timoth: 2.

VII.

δέησις ſeu deprecatio eſt qua petimus, vt à nobis mala depellantur. προσευχὴ qua pro nobiſmet ipſis bona poſtulamus à Deo. ἔντευξις ſeu μεσίτεια eſt qua pro alijs apud Deum intercedimus.

VIII.

Eiuſmodi verò ἔντευξιν alijs conciliare fauorem Dei, oſtenduut exempla & teſtimonia. Abrahami, Gen. 18. Lothi 19. Eleazari 24. Moſis, Exod, 8, 9, & 32, quod ipſum etiam quotidiana experientia euincit.

IX:

GRATIARVM ACTIO, altera illa ſpecies Orationis, eſt qua Deo gratiæ, vel pro bonis nobiſmet ipſis aut alijs collatis: vel pro malis à nobis alijſue ſublatis, aguntur.

X.

Virtutes quæ hic concurrunt ſunt VERITAS, quæ agnoſcit & prædicat benefactorem Deum, & GRATITVDO, quæ parata eſt ad reddenda ἀντίδωρα, vt eſt animi gratitudo.

De qua

XI.

De qua hæc præclarè ab Auguſtino ſcripta ſunt. Sine intermiſſione gratiæ Deo agendæ: in proſperis quia conſolatur: in aduerſis, quia corrigit: antequam eſſem, quia fecit: cùm eſſem, quia ſalutem dedit: cùm peccaſſem, quia ignouit.

XII.

Vtraq; hoc eſt, & petitio, & Euchariſtia, vel publicè in ſacro cœtu, vt 2. Samuelis 8. 1. Cor: 14. vel priuatim cùm in ſacro conuentu, tùm domi noſtræ, vel alibi à pijs, & ſolet & debet fieri.

XIII.

Tempora dicendis precibus olim deſtinata fuiſſe matutinum, meridianum, & veſpertinum ex Pſal: 55. & Danielis 6. capite intelligi poteſt: Criſtus verò ſemper orandum præcipit Lucæ 18. & Paulus 1. Theſſ: 5.

XIIII.

De geſtibus verò quibus precaturis vtendum ſit, etſi nihil ferè præcipiat ſcriptura: tamen eiuſmodi, qui animum benè compoſitum præ ſe ferant, adhiberi oportet.

XV.

Genua flectere precaturis morem fuiſſe, Danielis cap: 9. Pauli Actor: 20. & aliorum exempla oſtendunt. De quo geſtu ſic quidam ex Græcis Theologis ſcriptum reliquit. Quoties genua flectimus, & rurſus erigimur, re ipſa oſtendimus, quod per peccatum in terram delapſi ſimus, & quod per benignitatem, eius qui nos condidit, ad cœlnm ſimus reuocati.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

XVI.

Manuum etiam cœlum verſus protenſionem inter precandum fuiſſe in vſu oſtenditur 1. Reg: 8. De quo geſtu ſunt illa. Optimum opus manuum eſt ad cœlum tendere puras, Atq; pio caſtas fundere ab ore preces.

XVII.

3. EFFICIENS *cauſa eſt triplex: Impulſiua videlicet mandatum Dei requirentis hunc cultum, promiſsio exauditionis, & ingens neceſsitas. Adiuuans eſt Spiritus ſanctus. Zach: 12. Rom: 8. Gal: 4. Fides eſt cauſa mouens, ducens & dirigens.*

XVIII.

Mouet enim cor ad orandum: ducit per fiduciam Mediatoris, vt intra limites eorum quæ petere fas eſt, contineantur: dirigit in verum finem, ne à ſcopo aberremus, qui præcipuus eſt gloria Dei, ſicut clauſula addita dominicæ orationi declarat.

XIX.

FORMA *orationis eſt eam ex ſpiritu fidei in vera fiducia Mediatoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, in gloriam Dei ſicut dictum eſt, fieri.*

XX.

MATERIA *ſunt res petendæ quæ duorum generum ſunt, ſpiritualium nimirum & corporalium, quæ vt diuerſæ, ita nec eodem petendæ ſunt modo.*

Illæ

XXI.

Illæ enim ſine quibus ſalui eſſe nequeamus, ut remiſſio peccati, donatio iuſticiæ Chriſti &c. ſine conditione: hæ vero, quæ vitæ humanæ tolerandæ adminicula ſunt, ὑποθετικῶς *& addita conditione petendæ ſunt.*

XXII.

Nam de ſpiritualibus patefacta eſt nobis voluntas Dei: ſed de corporalibus bonis nobis non ſatis conſtat, an Deus, eo quo nos modo cupimus, velit opitulari nec ne, atq; ideo addenda eſt conditio, Si quæ petimus ipſius gloriæ, & noſtro cedant commodo.

XXIII.

Sic David, ab impio filio pulſus in exilium, precatur 2. Samuel: 15. Si inuenero gratiam in oculis Domini, reducet me, atq; oſtendet mihi eam & tabernaculum ſuum.

XXIIII.

Corporalia bona nominatim à Deo petenda ſunt: ut ſtatuamus eorum autorem & datorem eſſe Deum, ut poſſimus ſinguli in noſtra vocatione & loco ſeruire Eccleſiæ, ſintq; fidei exercendæ occaſio.

XXV.

Sed quod Deus non ſemper (ſæpè enim id facit, Pſal: 145.) nos iuuet, eo modo quo petimus, cauſæ poſitæ ſunt in ſapientia & paterna ipſius bonitate.

XXVI.

Scit enim multò, quàm nos, melius quatenus illa quæ poſtulantur, nobis vel proſint, vel obſint: ac interdum ea differt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

dare, vt petendo & expectando piorum fides exerceatur atq; creſcat.

XXVII.

Huc pertinet illud Auguſtini. DEVS exaudit vel ad voluntatem, vel ad ſalutem petentis. Item ne deficias in oratione, Deus quod conceſſurus eſt, etſi differt, non aufert. Quod ipſum quoq; Abacuc Propheta docet: Si moram fecerit, expecta eum: nam omnino veniet.

XXVIII.

4. Preces piorum non eſſe inanem ſonum fruſtra in aërem ſparſum, & ſcripturæ teſtimonia & plurima exempla ſatis euidenter demonſtrant.

XXIX.

Sic enim Sirach cap: 35. ſcriptum reliquit, Oratio viri humilis penetrat cœlos. Iacob cap: 5. Oratio fidei ſeruabit laborantem erigetq; eum Dominus, multum valet deprecatio iuſti efficax.

XXX.

Exempla ſunt. Iacob Deum ardentiſsimè precatus ſeruatur à fratris iniuria Gen: 32. Ad Moſis preces Amalachitæ vincuntur Exod: 17. Sol, pugnantibus in Gibbone Iſraëlitis, ſtat immotus, Ioſuæ 10. Ad preces Eliæ cœlum tres annos & ſex menſes pluuias continet 2. Reg: 17. Apoſtolis precantibus commotus eſt locus in quo fuere Actor: 4.

XXXI.

Hæc, & id genus, plurima teſtimonia & exempla excitabunt nos ad ardentem petitionem auxilij Dei, quod ille rogatus ex fide, nobis non eſt denegaturus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

XXXII.

Illud adiecerimus nullam extare meliorem & perfectiorem precandi formulam ea, quæ à filio Dei Domino noſtro Ieſu Chriſto nobis tradita & præſcripta eſt, in qua diligenter obſeruentur cùm alia multa, tùm in primis epitheta illa quæ Deo tribuuntur.

XXXIII.

Sunt autem hæc. Pater noſter, Cœli habitator, Sanctificator, Rex, Dominus, Altor & Suſtentator, Propitiator, Propugnator in periculis, Redemptor & liberator ex omnibus malis. Qui tituli docent QVIS ET QVALIS ſit DEVS Noſter, quæ beneficia ab ipſo ſint petenda & expectanda, & quæ à nobis auertat mala.

XXXIIII.

5. *Huic veræ doctrinæ quam hactenus recitauimus multi ERRORES ADVERSANTVR, quorum aliquot meminiſſe vtile fuerit, vt illi quorum adhuc infirmius iudicium eſt, moniti, caueant ſibi à corruptelis.*

XXXV.

1. *Error eſt Ethnicorum & multorum illis ſimilium, qui aſſerunt quidem ſe verum Deum inuocare, cùm tamen verſentur in maxima ignoratione de Eſſentia & Voluntate Dei, quæ doctrina ex ſolo verbo Eccleſiæ diuinitus tradito, petenda & haurienda eſt.*

XXXVI.

2. *Eſt Iudæorum, qui Deum certo loco alligant, quorum opinionem Chriſtus Iohan: 4. cum Samaritana colloquens, repræhendit.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

XXXVII.

3. Eſt eorum, qui mortuos ſanctos inuocandos contra expreſſum Dei, cui vni hic honor debetur, mandatum, cenſent.

XXXVIII.

4. Eſt eorum, qui Angelorum inuocationem, contra ſcripturæ teſtimonia Coloſs: 2. Apocalyp: 19. & Deut: 17. probant.

XXXIX.

5. Eſt Maſſalinorum, Andiætianorum & Euchitarum, qui magicam quandam vim, ad peccata tollenda, precibus attribuunt.

XL.

6. Eſt eorum, qui lingua non intellecta Deum inuocari præcipuunt. 1. Cor: 14.

XLI.

7. Eorum qui ignauas preces ad Deum fundunt, hoc eſt, qui contenti precum recitatione, omittunt omnem diligentiam: eſt enim orandum & laborandum.

XLII.

8. Peccant illi qui diris deuouent alios: vel qui impura conſcientia, hoc eſt, non aſperſa ſanguine filij Dei, preces faciunt.

XLIII.

9. Peccant etiam qui nimis longis precibus, quas Chriſtus Matth. 5. βαττολογίας vocat, ſe Deum demereri exiſtimant.

Peccant

XLIIII.

10. *Peccant qui Idola, & imagines adorant, Exod: 20.*

XLV.

Atq; hæc hactenus de Oratione dicta ſint, quid, illa ſit, quotuplex ſit, quæ eius cauſæ, quæ efficacia, quæ deniq; veræ ſententiæ repugnent. Deus hunc nominis ſui cultum inter nos, ſine corruptelis purum ſeruet.

QVÆSTIONES.

I. *An Eliſeus permiſerit Naamanum Syrum adorare in templo Rimmonis?*

II. *An rectè dixerit Auguſtinus, Orationem eſſe Clauem cœli, aſcendere enim precationem, deſcendere verò Dei miſerationem?*

III. *An Aerius Sebaſtiæ præſbyter rectè hæreſeos ſit condemnatus, quòd negarit preces pro defunctis faciendas, quòd eiuſmodi viuorum ſuffragijs nihil iuuentur mortui?*

IIII. *An pro bonis & malis, vel pro ſolis bonis orandum ſit?*

V. *An rectè fecerit Leo Imperator qui* εἰκονοκλάστης *dictus eſt, frangendo Idola?*

VI. *An Oratio dominica ſex vel plures petitiones contineat.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1042 4°